

[Stegger Nielsen.]

Ivigtigt, medens f. eks. de grønlandske kul og det grønlandske marmor har været for bekosteligt at bryde i forhold til kvaliteten.

Mineraler har hidtil kun været konstateret i ringe mængde i Grønland. Derfor vakte det stor glæde og megen forventning, da dr. phil. Lauge Koch bragte meddelelse om, at hans ekspedition til Østgrønland i sommeren 1948 havde konstateret tilstedeværelsen af både bly og zink i bjergene ved Mesters Vig, der er beliggende ved Kong Georgs fjord nord for Scoresbysund ved den 72. breddegrad. Denne tilstedeværelse blev yderligere bekræftet i årene 1949, 1950 og 1951, da der også til ekspeditionen var knyttet en amerikansk mineingeniør, og disse undersøgelser gav et sådant resultat, at statsministeriet besluttede at nedsætte et rådgivende udvalg bestående af repræsentanter for det danske erhvervsliv, senere bistået af civilingeniør Per Kampmann, som fik til opgave på grundlag af de allerede foreliggende oplysninger og kendsgerninger at fremkomme med indstilling til ministeriet om denne sags videre behandling, også med henblik på en eventuel erhvervsmæssig udnyttelse i det danske samfunds interesse.

Udvalget arbejdede hurtigt. Det blev nedsat den 25. maj 1951 og afgav sin indstilling allerede i december måned samme år. Der gøres i indstillingen opmærksom på flere vigtige forhold, således at minedrift i al almindelighed er kostbar og forbundet med stor økonomisk risiko, specielt på et område som i Østgrønland ved Mesters Vig, idet det jo er indlysende, at oplysningerne om forekomsternes kvalitet og kvantitet må være tilstrækkeligt underbygget. Det er et polarland, en meget ugæstmild kyst, der er tale om; den kan i heldigste tilfælde kun besejles nogle få uger i sommerhalvåret. Under disse forhold vil der kræves langt større investering af kapital, af arbejdsindsats, og der vil i det hele taget kræves betydelig større produktionsomkostninger end ved minedrift under normale tilstande og i et mildere klima. Også selve brydningen må man forudse kan blive besværlig netop på dette sted, på den barske østkyst af Grønland; man må derfor på forhånd være så nogenlunde sikker på, at bly- og zinklejerne er tilstrækkelig righoldige, da eksperimentet ellers i økonomisk henseende let kan blive for risikabelt.

Det var disse omstændigheder, civilingeniør Kampmann i sin indstilling gjorde ministeriet opmærksom på.

Nu er der det glædelige at bemærke, at man ved de allerede stedfundne borer og undersøgelser heldigvis har konstateret en ret anselig malm-mængde, endda på ca. 400 000 t, og da borerne indtil nu kun har berørt et mindre område, formener man, der er betydelig mere. Hvad den side af sagen angår, skulle minedriften altså være forsvarlig. Også kvalitetsanalysen har vist et smukt metalindhold: af bly ca. 16 pct. og af zink ca. 8 pct. Man har ved disse borer samtidig konstateret tilstedeværelsen af andre metaller ved Mesters Vig.

På grundlag af disse gode kendsgerninger og realiteter kunne ingeniør Kampmann tilråde, at staten gik videre i undersøgelsesarbejdet, og at der blev stillet midler til rådighed herfor. På linie hermed har finansudvalgene stillet et beløb på 2,5 mill. kr. til rådighed, og endvidere er der givet tilslutning til, at staten påtager sig en garanti-forpligtelse på indtil 5 mill. kr., som senere vil udgøre en del af statens andel i aktiekapitalen.

Til at foretage det videre efterforskningsarbejde samt til at lede den egentlige minedrift, der eventuelt måtte komme, hvad vi håber, foreslår det nedsatte udvalg og ingeniør Kampmann dannelsen af et aktieselskab, der efter overenskomst med den danske regering får koncession på efterforskning og udvinding af alle råstoffer — dog med visse undtagelser, f. eks. kryolitten — i det nærmere bestemte område af Østgrønland, som er angivet i lovforslaget. Man søger ved disse bestemmelser om oprettelse af „Nordisk Mineselskab A/S“ også at sikre sig medvirken fra det private erhvervslivs side.

Koncessionen skal løbe i 50 år, og for at fremme aktiviteten og arbejdet i det hele taget blev selskabet stiftet den 17. juni i år, naturligvis under forventet tilslutning fra rigsdagen. Aktiekapitalen blev fastsat til 15 mill. kr., og 10 pct. af denne indbetales ved stiftelsen. Resten indkaldes af bestyrelsen, når lovforslaget er vedtaget af rigsdagen. Skulle denne vedtagelse mod forventning ikke finde sted, bortfalder forpligtelsen til yderligere indbetaling selvfølgelig.

Rigsdagens finansudvalg har givet sin tilslutning til koncessionsudkastet og til, at